

Ideologie și putere. Despre construcția discursivă a realității

[Ideology and Power: On Discursive Generated Reality]

Dragoș DRAGOMAN

Abstract: *The willingness of bringing freedom on sexual grounds, that is specific to the post-material Western ideology, has turned into a conundrum related to individual rights and freedoms. Focusing on what is now currently labeled as woke, the new religion-style ideology that swept American campuses, entered the lower education grades, infused labor relations and corporate social responsibility, the article questions the grounds of new identities freely assumed by various kinds of people. Far from being an strictly individual choice, acquiring a new sexual identity, whatever it is, is confronted to the way this identity is acknowledged, accepted and promoted by others. Mirroring in others' minds, the new identity requires a safeguard from state bureaucracy, which has to take in charge defending this new identity in the eyes of the beholder. By doing so, there is little room left for others' autonomy of conceiving social environment. The widespread state bureaucracy is now called not only to defend people, but to reinforce very personal, intimate imagined self-portraits in the minds of all others who interact with us.*

Keywords: *state bureaucracy, Western culture, woke, European institutions, ideology.*

Introducere

A spune că Uniunea Europeană s-a născut, la începutul anilor '50 ai secolului trecut, ca un proiect american de putere, nu mai este azi ceva neobișnuit. Înlocuind hegemonia britanică după 1945, sistemul american avea nevoie de un aliat european fidel, capabil să se interpună între Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică în logica Războiului Rece¹. *Status-quo*-ul teritorial și militar dintre cele două mari blocuri nu însemna însă și autonomia economică și poli-

tică a construcției europene, așa cum aveau să înțeleagă repede politicienii care conduceau țările europene occidentale², în special francezii și britanicii. În cazul Germaniei și, parțial, al Italiei, lucrurile erau mult simplificate prin prezența militară masivă americană și prin statutul de țări învinse. De aceea, planul Marshall, cu toate condițiile de tip bancar ale unui împrumut cu dobândă (chiar și redusă), avea să creeze condițiile returnării creditului prin avantajarea firmelor americane în industrie, comerț, servicii și cultură de masă, inclusiv în do-

meniul muzicii și al filmului. Europa a devenit americană nu doar prin sistemul internațional de plăți al dolarului, instituțiile financiare tutelare (Fondul Monetar Internațional – FMI, Banca Mondială – BM, Banca pentru Reglementări Internaționale – BIS), organizațiile economice internaționale (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică – OCDE, G7), ci și prin acționariat direct și indirect, companiile americane cumpărând ieftin activele devvalorizate de război în Europa occidentală³.

Din perspectivă ideologică, nu era nimic mai natural ca Uniunea Europeană ce se năștea să reflecte dominația valorilor americane. Piața liberă, retragerea statului din economie, reducerea subvențiilor, nu făceau decât să preceadă comprimării veniturilor muncitorilor, transformării lor într-o clasă lovită grav de precaritate, odată cu avântul neoliberalismului din anii '70 și profiturile crescânde ale instituțiilor bancare și de credit⁴. Mai mult, vânătoria de comuniști americani de către Comisia Joseph McCarthy, cu tot contextul ei cultural, nu putea să nu se traducă în slăbirea sindicatelor și partidelor de stânga din Europa occidentală, mai ales în țările unde comuniștii luptaseră cu eroism în rezistența antifascistă. Ca atare, nu ar trebui să ne mire prea mult transformarea ideologică a Uniunii Europene actuale, ca răspuns la transformările ideologice radicale și radicalizate ale noii stângi americane din anii '80 și '90.

Crescuți în atmosfera campusurilor și sălilor de clasă ale universităților americane unde se exprimau, în sfârșit liberi, intelectualii Școlii de la Frankfurt ce se refugiaseră din fața totalitarismului nazist⁵, tinerii cursanți ajunși la maturitate, influență socială, autoritate morală și putere financiară covârșitoare, aveau să re-modeleze peisajul ideologic american. Migrând de pe băncile sălilor de curs în campusuri, apoi în organizarea sistemului de producție capitalist și în morala corporațiilor, ideile lor abstracte au modelat lumea americană până jos, în sistemul educațional de bază, în interacțiunile comunitare și strict personale. Favorizate de conformismul specific al societății de masă capitaliste, de egalitarismul specific american și de coerciția extrem de eficientă a opiniei publice americane, „corectitudinea politică”, starea de „trezire” la conștiința acțiunii favorabile tuturor „victimelor” (pe care o vom subsuma etichetei americane de „woke”), „valorile” ESG („egalitate”, „sustenabilitate”, „gubernanță”) au traversat Atlanticul pentru a reorganiza relațiile de afaceri, raporturile instituționale și interacțiunile strict interumane din întreaga Uniune Europeană⁶. Fiind impuse prin mecanisme birocratice private (corporații), dar mai ales publice (birocrăția EU și a statelor membre, sisteme de educație, mijloace de comunicare în masă, universități și instituții de cercetare), noile valori au în Uniunea Europeană mai puțin caracterul dictaturii opiniei publice, precum în Statele Unite, cât caracte-

rul unei etici de stat, foarte asemănătoare cu etica socialistă a fostei Uniuni Sovietice și a statelor sale comuniste satelit. La fel, ele generează o „nou-limbă”, un jargon specific secretat de birocrăția de stat⁷, dar și o gândire paralelă, ce încearcă să scape ideologiei dominante prin înguste spații de libertate privată, așa cum funcționa *samizdatul* în fostele țări socialiste⁸.

Bazele filozofice ale noii ideologii de stat europene

Deși uneori tratate superficial, fiind considerate simple deviații intelectuale ale unor gânditori fără viitor, bazele filozofice ale noii religii de stat europene merită toată atenția, măcar pentru capacitatea lor birocratic-coercitivă de a remodela spațiul public european, dacă nu pentru puterea lor ideologică de a convinge generații întregi de intelectuali europeni⁹. Iar la baza noii religii de stat stau afirmații dintre cele mai radicale, menite a destabiliza soclul gândirii europene raționale: biologia este o știință „genizată” și „machistă” pentru „vina” ei de a stabili existența a două sexe și recunoașterea faptului că, la specia umană, reproducerea este inevitabil sexuată¹⁰. De aceea, consideră criticii biologiei ca știință, biologia chiar merită să fie criticată pentru simplul fapt că ea ar fi rezultatul concepțiilor sociale și culturale ale unei epoci.

Nefiind „neutră”, ea este o cunoaștere condiționată, încadrată (*framed*) de un întreg ansamblu de prejude-

căți, tributară condițiilor sociale și culturale în care își desfășoară cercetările¹¹. De aceea ea își permite să afirme că în natură ar exista doar două sexe. Prin contrast, militanții teoriei genului cred cu tărie că situația naturală este mult mai „nuanțată”, că binarul masculin-feminin este o eroare care trebuie să cedeze teren în fața concepției celor cel puțin 5 sexe, de fapt o infinitate distribuită pe un continuum, o întreagă serie de fiziologii și gradații hormonale sau cromozomiale între cele două sexe¹². Exagerând cazurile de hermafroditism real (sub 1 la 100.000 de nașteri)¹³, adepții teoriei cred că este imposibil să se distingă până la capăt, chiar și din punct de vedere biologic, între masculin și feminin. Ca atare, determinarea sexului unui copil la naștere ar fi o decizie esențialmente culturală și arbitrară¹⁴. Altfel spus, biologia ar fi mai slabă decât ideologia, natura ar trebui întotdeauna să se supună culturii, căci oricine poate renunța la bagajul biologic pentru a dobândi altă identitate sexuală, scuturându-se de „arbitrarul” cu care a fost judecat la naștere.

Aici teoria genului părăsește terenul biologiei, pentru a se ancora definitiv în cel al culturii, adică al voinței pure de a transforma valorile, comportamentele și societatea. Acesta este ultimul avatar al behaviorismul american, care face acum ravagii în țările din Uniunea Europeană. Pentru că ceea ce se constituie ca obstacol la fluiditatea identității sexuale este corpul, teoria genului dezvoltă cu timpul o ură față de condiționările

acestui și își îndreaptă efortul pentru depășirea lui. De aceea, genul va fi deconectat de corp ca și când relația sa cu sexul ar fi nedeterminată. Într-un fel, această orientare plină de dispreț față de corp, subliniază Braunstein¹⁵, se înrudește cu oroarea gnosticilor epocii elenistice, ce se debarasau de „corpul-mormânt”, de învelișul de carne¹⁶, de cadavrul pe care-l poartă veșnic pe străzi prin asceză severă sau prin desfrâu exasperant. Urcând din păcatul cel mai abject, unii gnostici ajung în starea de „om duhovnicesc”, devin ființe pe deplin spirituale, complet eliberate de corporalitate¹⁷.

În cazul transgenderismului, el face un pas mai departe decât transsexualismul anterior. În cazul celui din urmă, „reconcilierea” dintre natură și aspirația cultural-psihologică se realizează chirurgical, prin îndepărtarea organelor sexuale nedorite de către subiectul posesor și „(re)construirea” unor organe noi. Deși cele mai multe „tranziții” sunt de la sexul masculin la cel feminin, foarte rarele cazuri opuse sunt intens mediatizate pentru a lăsa impresia că „tranzițiile” sunt cu dublu sens, că fiecare „doritor” este „ajutat” de miracolele chirurgiei moderne pentru a fi altcineva. Până la urmă, subliniază Braunstein citându-l pe psihiatrul Thomas Szasz, totul se reduce la o dorință, o dorință de a fi altcineva, căreia i se oferă un răspuns medical chirurgical¹⁸. Împinsă până aproape de absurd, cineva i-ar putea cere chirurgului să-i îndepărteze un membru, o mână, convins fiind, de exemplu, că este „un stângaci captiv

într-un corp ambidextru”, deși membrul său este perfect sănătos¹⁹. Această dorință este o aspirație care nu poate fi satisfăcută decât la nivel imaginar, ce nu trebuie tratată chirurgical în nici un caz. Altfel, absurdul ar putea ajunge până la dorința unui bătrân de a fi tânăr (numindu-l, ca atare, „transcronologic”) sau cea a unui sărac care vrea să fie bogat (numindu-l „transeconomic”). Insistența chirurgiei de a „rezolva” această incongruență corp-minte prin amputări, proteze, tratamente hormonale și așa mai departe, în opinia lui Szasz, scoate la iveală interesele materiale ale unor medici, dar și puterea pe care medicina și-o sporește în societate, chiar cu prețul distrugerii echilibrului psihicului oamenilor²⁰.

Exact aceasta este și diferența între transsexualism și transgenderism. Ultimul, debarasat de povara corpului, nu se mai sinchisește de contradicțiile biologice. De ce să ne limităm la doar două genuri? Dacă avem (cel puțin) cinci sexe, afirmă adepții teoriei transgender, de ce să nu avem o infinitate de genuri, peste care să alunecăm (să trecem, să revenim, să trecem din nou) precum surferii²¹, cu maximă „fluiditate”? Prin teoria „transgen”, genul nu mai are legătură cu anatomia, ci simplul sentiment al persoanei de a fi cineva, bărbat, femeie sau o categorie intermediară, sau orice altceva situat chiar dincolo de ele²². Respingând binaritatea biologică, cineva poate să fie în același timp și unul și cealaltă, dobândind o identitate „queer”, una dintre acele atât de numeroase „identități” în care

corpurile nu mai au o existență reală²³, determinată și determinantă, pe care le putem trece sub formă de litere în succesiunea indefinită de litere LGBTQI+, unde „+” înseamnă orice altceva este dorit, imaginat, fantasmă.

Ceea ce lipsește însă din această „eliberare” de corporalitate și din această identitate flotantă este că ea devine pur declarativă. Fiecare poate fi acum oricine vrea să fie prin simplă declarație. Fiind doar declarativă, pentru a avea o minimă priză cu realitatea este necesar ca de partea cealaltă, a observatorului sau a locutorului, să existe acceptare și recunoaștere. Deși părea o cale ușoară de ieșire din mutilările transsexualismului, transgenderismul se lovește de recunoașterea de către ceilalți a alegerii pe care un individ a făcut-o²⁴. Privirea lor devine validarea identității lui, a celui ce afirmă că este ceea ce este, în ciuda aparențelor materiale. De aici apare revendicarea nebunească a persoanelor „trans” de toate felurile, subliniază Braunstein, ca restul lumii să gireze noua identitate pe care pretind că au dobândit-o²⁵. Psihologic vorbind, de aceea și apar atât de mulți observatori catalogați drept „fobi” (homofobi, lesbofobi, transfobi, grasofobi etc.), cei mai mulți imaginari, tocmai pentru oglindirea în privirea lor îi dă, în sfârșit, persoanei „trans” sentimentul că existența sa are o existență obiectivă și certă²⁶.

Cu toate astea, a te baza pe privirea celui alt pentru a-ți fonda existența implică riscul major al nerecunoașterii necesare. Și aici inter-

vine rolul religiei de stat, ca instituționalizare a credințelor „trans” în vederea transformării limbii și a certificării diferenței. A rămâne în sfera privată înseamnă a nu avea o existență autonomă. De aceea, cererile de recunoaștere trebuie impuse birocratic prin acte administrative de stare civilă, dar și prin alterarea limbii (prin instituirea de noi pronume), cu toate implicațiile practice ce derivă de aici: accesul băieților ce se declară pur și simplu femei în vestiarele fetelor, accesul bărbaților în toaletele femeilor, colonizarea sporturilor feminine cu bărbați ce se pretind femei ș.a.m.d. Pentru că acum, genul nefiind legat de biologie, fiind emina-mente „flotant”, cuvintele anterior semnificative de „bărbat” și „femeie” (folosite inclusiv la toalete și la vestiare) pot să desemneze la fel de bine un corp de bărbat sau un corp de femeie²⁷.

Uniunea Europeană și identitatea de gen

Înțelegem acum de ce dobândirea puterii de stat este atât de importantă pentru adepții *woke*. Pentru că statul este cel care are puterea, anume exercitarea monopolistă a violenței fizice, pentru a impune dogmele noii religii. De aceea, trebuie depășită validarea neoficială a celor din jur și pus capăt „discriminării pe bază de gen”, începând cu starea civilă. De aceea, Uniunea Europeană cere toate țărilor membre trebuie să recunoască mariajul dintre două persoane de același sex, dacă acesta a fost încheiat legal

într-un alt stat al Uniunii²⁸. Asta în ciuda faptului că în numeroase țări membre, inclusiv România, Codul Civil nu recunoaște astfel de căsătorii și efectele lor patrimoniale și succesorale.

Parlamentul European (PE) ceruse deja în 2021, prin rezoluția 2021/2679(RSP), ca UE să elimine toate obstacolele cu care se confruntă persoanele LGBTIQ atunci când își exercită drepturile fundamentale. Mai mult, rezoluția PE cere Comisiei Europene să ia măsuri împotriva României, Ungariei și Poloniei pentru încălcarea „valorilor UE”, anume prin proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, măsuri judiciare și instrumente bugetare (sic!)²⁹.

Acțiunile Parlamentului, Comisiei și Curții de Justiție ale Uniunii se fundamentează pe un întreg eșafodaj juridic care afirmă existența răspândită a discriminării persoanelor „trans”. Mai mult, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) deplânge, prin Rezoluția 2048/2015, încălcarea drepturilor fundamentale ale acestor persoane (la viață privată și la integritatea fizică) atunci când recurg la cererea recunoașterii identității lor de gen, unele țări membre ale Consiliului cerând anterior aprobării unei astfel de cereri proceduri certe de sterilizare, divorț, diagnostic psihiatric, intervenții chirurgicale, alte tratamente medicale (art. 3). Nu e de mirare că APCE salută apariția, în unele state europene, a unui drept la identitate de gen fără proceduri ce implică medici sau psihiatri (art. 4), stabilind principiul conform căruia

fiecare individ are dreptul la recunoașterea identității de gen pe care și-o dorește, precum și dreptul de a fi tratat și recunoscut conform acestei identități (art. 5). APCE cere aplicarea rapidă de proceduri bazate pe simpla auto-determinare pentru preschimbarea numelui (care reflectă tranziția de gen) în certificatele de naștere, cărțile de identitate, pașapoarte, diplome școlare; păstrarea relației de căsătorie și după schimbarea administrativă a genului; includerea unei a treia opțiuni de gen în documentele de identitate (art. 6.2); rambursarea costurilor intervențiilor chirurgicale, tratamentelor hormonale și schemei de sprijin psihologic prin casele publice de asigurări medicale pentru cei care recurg la schimbarea de sex (art. 6.3)³⁰.

Folosind impulsul pozițiilor ideologice ale APCE, Comisia Europeană a început ea însăși să susțină ideologic pozițiile *woke* exprimate anterior în Statele Unite încă din anii '90. Astfel, Comisia afirmă în noiembrie 2020 principiul egalității persoanelor LGBTIQ pentru cincinalul următor (2020-2025)³¹. În această comunicare, Comisia reia tezele *woke* de bază, anume libertatea fiecărui individ de a fi „el însuși”, un individ care „poate să iubească pe oricine dorește”, deși nici o administrație națională nu a reglementat vreodată iubirea. Sesi-zând pericolul identificării cu tendințele ideologice ale stângii americane, comunicarea Comisiei insistă că „a fi tu însuși nu este o chestiune de ideologie, ci de identitate”. Pentru ca imediat să reia teza identității genera-

te prin privirea celuilalt. Iar acest „celălalt” nu este, așa cum ne-am putea deja aștepta, decât cineva ostil, responsabil pentru „incidente îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ”, pentru „atacuri comise pe parcursul evenimentelor publice LGBTIQ, inclusiv în timpul marșurilor Pride”, pentru „acțiuni homofobe de intimidare în timpul festivităților de carnaval”, așa cum „raportează organizațiile societății civile care protejează și promovează drepturile persoanelor LGBTIQ, pe fondul ascensiunii mișcării anti-gen și anti LGBTIQ”. De aceea, Comisia se ocupă de aceste identități auto-asumate, mai ales de „persoanele supuse discriminării intersecționale și persoanele transgen, non-binare și intersexuale”. Preluând teza discriminării „intersecționale”³², Comisia Europeană își însușește în corpore una dintre tezele tari ale ideologiei *woke*, anume faptul că discriminările față de aceste persoane auto-definite ar fi un cumul de discriminări sexuale, rasiale, de clasă, limbă, greutate corporală, handicap fizic sau mental etc., așa cum chiar Comisia subliniază în Comunicare atunci când afirmă că „discriminarea este adesea multi-dimensională și doar o abordare intersecțională poate conduce la schimbări durabile și respectate în societate”. De aceea, Comisia cere statelor membre „să acționeze rapid pentru a contracara aceste noi evoluții”.

Dacă tendința de a-i considera ca reprezentanți ai societății civile doar pe cei care sunt fideli ideologic liniei Comisiei nu este deloc neașteptat,

ceea ce transpare din Comunicare este alinierea fără nuanțe la ideologia *woke* americană prin adoptarea de măsuri ce întăresc prejudecata că aceste persoane sunt sistematic discriminate. Comisia crede cu tărie că „există o legătură dovedită (sic!) între incluziunea persoanelor LGBTIQ și rentabilitatea activelor, inovare și productivitate”, dar și între „diversitate și incluziune” și „îmbunătățirea rezultatelor întreprinderilor” (sic!). De aceea, „Comisia promovează gestionarea diversității prin intermediul Platformei UE a cartelor diversității, ai căror semnatori „au instituit rețele interne LGBTIQ, au asigurat formarea personalului, au sărbătorit Ziua Internațională împotriva Homofobiei, Transfobiei, Bifobiei și Interfobiei (IDAHOT) și au participat la evenimente Pride organizate la nivel național”.

Deloc surprinzător, ceea ce trebuie să dea consistență acestor auto-identificări sunt tocmai reacțiile ce trebuie să gireze noile identități auto-asumate, eliminând riscul indiferenței sau neconformării publice. Ca atare, lupta împotriva „prejudecăților de gen și altor stereotipuri”, deci a felului în care terții își permit să interpreteze în mod liber realitatea socială înconjurătoare, este esențială pentru eliminarea atitudinilor „negative sau ostile față de persoanele LGBTIQ”. Nimic surprinzător, ca atare, în declararea de către Parlamentul European (2021/2557(RSP)) a Uniunii Europene ca zonă de libertate pentru persoanele LGBTIQ, cerând investigarea exhaustivă a discursurilor împotriva

persoanelor LGBTIQ, ținând seama de motivația pârtnitoare și, atunci când este cazul, ar trebui efectuată corespunzător urmărirea penală³³. Aici, Parlamentul European întărește încă o dată, dacă mai era cazul, afirmația *woke* de bază că validarea celor din jur este esențială pentru consistența factuală, juridică și culturală a identității celor care și-au afirmat această identitate, indiferent de „aparențe”, în fapt de datele care le parvin observatorilor terți prin simțuri, deducție sau mărturie convingătoare. Oricine își ia libertatea de a judeca realitatea socială înconjurătoare prin observație și judecată proprie este pasibil de condamnare pentru „motivație pârtnitoare”, dacă este cazul, prin sancțiuni penale. În acest climat de suspiciune față de „discurs de incitare la ură” și „infrațiuni motivate de ură” (fără a defini în nici un act normativ ce se înțelege prin ură), nu este de mirare că interacțiunile sociale se reduc la minimum și că întreg corpul social se atomizează. Teama de Codul Penal face ca orice încredere în propria judecată și propriile simțuri, în educația transmisă generațional și în principiul libertății să fie abandonată, adoptând codul social impus administrativ și cultural prin imensul aparat de propagandă.

Acțiunile Comisiei Europene și efectele culturale la nivel social. Realitatea ca discurs

Deși pretinde că aceste identități auto-asumate sunt obiective, Comisia recunoaște (Comunicarea COM

(2020)698) că ceea ce contează sunt expresiile culturale pentru a combate discriminarea, pentru a consolida încrederea și pentru acceptarea persoanelor LGBTIQ. Altfel spus, felul în care oamenii sunt educați pentru a accepta valori culturale (în detrimentul observației directe a realității naturale, fizice, biologice, genetice) devine acum esențial. De aceea, dintre proiectele de cercetare finanțate de Comisie devin prioritare cele „care abordează discriminarea intersecțională și inegalitatea cu care se confruntă persoanele LGBTIQ, prejudecățile de gen și alte stereotipuri”, putând fi „finanțate prin intermediul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (2021-2027)”. Tot acest program este și cel care „va spori oportunitățile de finanțare pentru organizațiile mici și mijlocii și va pune o serie de granturi de funcționare la dispoziția rețelelor care promovează egalitatea pentru persoanele LGBTIQ”. Nu este de mirare că oferta de finanțare sporește „interesul” pentru studiul discriminării „omniprezente”, „istorice”, „sistematice” și pentru catalogarea oricărei devieri de la ideologie, chiar și cu o nuanță, drept „discurs de incitare la ură” și la „infrațiuni motivate de ură”. Nu întâmplător, subliniază Comisia, „demonstrațiile pașnice (ale militanților ideologici ce susțin LGBTQI) sunt întâmpinate cu ură”³⁴. Asistăm, astfel, la o întreagă industrie de identificare, evaluare, raportare, rușinare și sancționare (uneori penală) a „discursului de ură”, fără a ști vreodată ce înțeleg raportorii Comisiei și Comisia

Europeană însăși atunci când afirmă că reuniunile publice și alte acțiuni ale LGBTIQ „sunt întâmpinate cu ură”. Cert este că acest mecanism sporește chiar percepția publică, afirmând că există o problemă generală de sistem social, problemă pe care Comisia încearcă să o rezolve prin extirparea stereotipurilor și prejudecăților, deci, în final, printr-o orientare spre schimbarea comportamentului, așa cum este specific behaviorismului.

Această perspectivă radical behavioristă este cea care stă la baza ideologiei de gen, anume că identitatea aleasă de cineva, fiind „fluidă”, se construiește și reconstruiește prin acte de limbaj, „norme” în mare parte inconștiente, care sunt repetate, reiterate, în procesul de creație a realității sociale printr-un ritual numit „performance”³⁵. Asta fac „gender drifters”, cei care combină și aduc laolaltă diferite „coduri ale performance-urilor de gen”, cei care oscilează fără încetare între diversele genuri existente și cele care se vor mai inventa³⁶. Există, desigur, interesul producătorilor de *reality-show*-uri pentru a exploata atenția atrasă de astfel de „queer” și „gender drifters”, mai ales dacă sunt asociați cu persoane cunoscute³⁷. Unul dintre protagoniștii cei mai faimoși este Bruce Jenner, fost campion olimpic la decathlon, prezentat de revista *Vanity Fair* drept femeie lesbiană. Tatăl vedetei Kim Kardashian, Jenner s-a îmbrăcat pur și simplu ca o femeie și asta a fost suficient pentru a fi recunoscut drept femeie, pe nume Caitlyn, asta

pentru a exemplifica puterea pe care a dobândit-o autoidentificarea, pe care APCE o saluta în statele europene pe care le dădea ca exemplu de bune practici. Când i s-a recomandat să adopte o înfățișare mai verosimilă, Bruce Jenner a apelat la operații estetice de remodelare facială și de implant mamar³⁸. După încă doi ani, Jenner/Caitlyn și-a îndepărtat sexul masculin, devenind „o sursă de inspirație” pentru mulți/multe.

Dar mai există și o altă latură a orientării spre schimbarea comportamentului, care este accentul pus pe modelarea copiilor, pe intrarea comportamentelor „fără prejudecăți” în lumea copiilor. Fără structuri psihologice și comportamentale ferme, stabile, închegate, copiii au devenit domeniul de intervenție predilect pentru noua ideologie, așa cum arată cea mai recentă modă a „copiilor transgen”³⁹. Nu mai este vorba aici de tendința vizibilă a asociațiilor de homosexuali de a face „educație sexuală” în școlile publice și private, unde „drag queens” îi „familiarizează” pe minori cu orientările lor sexuale sau de asocierea copiilor la paradele Pride, precum cele laudate în Comunicarea emisă de Comisia Europeană. Ci de glorificarea „curajului și mândriei” unor copii, precum Avery Jackson, băiatul/fetița din Kansas City care „ trăiește ca fată de la vârsta de cinci ani”⁴⁰. El/ea este „prima persoană trans care a apărut vreodată pe coperta revistei” (*National Geographic*)⁴¹, altădată o apreciată revistă de geografie. Declarată de revista în cauză drept „simbol al conceptului de revoluție a

genului”, fata/băiat este exemplul mult așteptat „despre ce înseamnă să fii transgen, cisgen, de gen neconform, *gender queer*, *agender* sau oricare dintre cei peste cincizeci de termeni oferiți de Facebook utilizatorilor săi pentru definirea profilurilor”⁴², citează Braunstein din ediția franceză a revistei⁴³. Desigur că face parte din adolescență, scrie Braunstein, să îți cauți identitatea, să nu fii sigur ce-ți dorești de la viață; dar să spunem că identitatea sexuală indicată de datele fizice nu contează deloc înseamnă să respingem orice sprijin solid oferit de realitatea corporală⁴⁴. Împingerea a tot mai mulți copii spre incertitudinea delirantă ce primește în schimb tratamente hormonale de blocare a instalării pubertății (apoi intervenții chirurgicale hazardate de punere în acord între identitatea „fluidă” și noile caracteristici sexuale) arată că moda „trans” are consecințe, remarcate inclusiv de asociațiile pediatrice americane⁴⁵. Și nu este vorba doar de profitul clinicilor de chirurgie plastică, ci și de inconsistența identitară și echilibrul psihic al copiilor și adolescenților, mulți dintre ei bombardați cu *reality-show-uri* sau influențați de părinți rătăciți⁴⁶.

Propaganda de stat europeană și noile transformări culturale

Nimic din obiectivele noii ideologii de stat nu ar putea fi însă atins fără acțiunea omniprezentă a propagandei. Pentru că transformarea comportamentelor, pretinsă de behaviorismul omnipotent, nu se poate

realiza fără prezența masivă, de fapt, fără promovarea covârșitoare a (fostelor) cazuri revoluționare, care devin astăzi norma. Autoidentificarea *trans*, *asexuală*, *queer*, nu se poate realiza fără forțarea consimțământului terților privitori, iar cei din urmă nu pot fi lăsați pasivi, izolați în mediile lor culturale și în autonomia lor observațional-cognitivă. De aceea spațiul public este umplut de producții culturale care „bifează” grila ideologic construită și din care se desprind caracteristicile dezirabile, în fapt valorile stimate ale noii ideologii de stat. Programele mărunte de televiziune, filmele banale de pe rețelele de streaming Disney sau Netflix, criteriile de angajare obișnuite din economiile statelor occidentale, toate se conformează grilei ideologice DEI (diversitate, egalitate, incluziune). Chiar și campionate de fotbal occidentale se preocupă acum ca tricourile jucătorilor să fie ornate cu simboluri LGBTIQ+⁴⁷, cu sau fără acceptul protagoniștilor în cauză⁴⁸.

Dar nu este suficient ca acestea să infuzeze corpul social. Ele trebuie să obțină și o maximă vizibilitate, glorificând astfel „revoluția de gen”. Deloc întâmplător, deschiderile și închiderile festive ale unor mari evenimente sportive, precum Jocurile Olimpice (JO), sunt platformele ideale pentru acest tip de propagandă de stat. Nu mai demult decât la deschiderea JO de la Paris din 2024, scena centrală nu era altceva decât o parodie sordidă a *Cinei cea de Taină*, cu Iisus Mântuitorul interpretat de o femeie lesbiană supraponderală, iar

apostolii de personaje *queer*, *intersex*, transexuale, asexuale etc., costumate specific paradelor Pride⁴⁹. Insensibili (sau poate chiar interesați de reacția) la afectare sensibilității credincioșilor creștini din Franța și din alte părți ale lumii⁵⁰, spectatori și ei la deschiderea JO2024, protagoniștii scenei și susținătorii lor ideologici i-au catalogat pe critici drept „fobi” (homofobi, lesbofobi, grasofobi etc.), întărind astfel percepția publică favorabilă privind „ura sistematică”, dar consolidându-și astfel și propria identitate, ce nu poate prinde contur ferm decât prin reflectarea în privirea celorlalți, inevitabil „fobi”.

Nimic de mirare în organizarea altor evenimente publice europene, precum Eurovision, unde grila valorică ideologică depășește de multă vreme judecata valorică a realizărilor muzicale. În fața riscului dezaprobarii publicului, propaganda ideologică a fost consolidată prin reducerea ponderii votului publicului în desemnarea câștigătorului. Este interesantă remarca lui Braunstein despre alune-carea identității transsexuale din domeniul vieții private în aparatul de propagandă ideologică de stat a Uniunii Europene. În 1998, transsexuala israeliană Dana Internațional, născută Yaron și devenită Sharon Cohen, a câștigat concursul Eurovision, fără însă ca această „realizare” să fie sărbătorită drept un eveniment politic fondator, un eveniment „societal” de amploare⁵¹. Doar două decenii mai târziu, „victoria” austriacului Conchita Wurst, bărbat bărbos travestit în femeie, a fost salutată în Uniunea

Europeană (de la președintele Austriei la arhiepiscopul catolic al Vienei), în timp ce Parlamentul European declara solemn că solistul/solista ar reprezenta nimic mai puțin decât identitatea europeană și că ar fi *Queen of Europe*⁵².

Ceea ce se schimbase între timp era trecerea de la transexualism la transgenderism ca notă dominantă a ideologiei de gen. În timp ce Dana Internațional se hotărâse să-și schimbe sexul și să se conformeze stereotipurilor noului gen ales, Conchita Wurst rămâne în mod voit între genuri, glisând ca un surfer între genuri indefinite după predispoziția zile, făcând să nu existe raport determinant între corp și gen: deși se îmbracă foarte feminin și are părul lung, păstrează o barbă și o aparență masculină foarte pronunțată⁵³, pe placul rezoluției APCE din 2015, care lauda autoidentificarea fără obstacolele certificării psihologice sau medicale. În aceeași notă se încadrează și militanțismul piesei cântate de Wurst, precum și mesajul transmis („we are unstoppable”), ce nu admite nici o întrebare despre oportunitatea de a le prezenta tinerilor un astfel de model, orice fel de întrebare de acest gen fiind, desigur, „queerfobă”⁵⁴.

Ușor de înțeles, de altfel, de ce militanțismul ideologic afișat la concursul Eurovision se transferă în reglementările ideologice ale birocrăției de stat. Odată ce au cucerit scenele artistice, identitățile „trans” trebuie să pătrundă, cu deplină protecție, în structurile administrative. Iar când spunem cu protecție birocratică, ne

referim, din nou, la rolul coercitiv al statului ideologic în reglementarea felului în care terții îi privesc, deci îi oglindesc, pe cei care se pretind transsexuali, *asexuali*, *otherkins* și chiar *therians* (care se identifică cu ființe imaginare, inorogi, elfi și alte creaturi mitologice)⁵⁵. Pentru că identitățile se creează prin acte de limbaj, cred behavioriștii, manualele de adresare elaborate de birocrațiile de stat devin importante în afirmarea existenței acestor identități și în obligarea terților de a se conforma acestui joc al etichetelor. Așa poate fi înțeles manualul de adresare elaborat de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, care descurajează folosirea unor termeni precum „mamă” și „tată” sau „el” și „ea”, termeni tradiționali care indică ideea unei identități de sex stabilă și puternică. Pentru Secretarul de Stat al administrației Biden, genul este deplin construit social, în acord cu ideologia plecată de pe băncile și din campusurile universitare, și nu poate fi dedus din aspectul sau prenumele persoanei⁵⁶.

Deloc surprinzător, și Parlamentul European a elaborat un astfel de „ghid” de adresare, în care cuvintele menționate anterior sunt eliminate pentru a face loc unor auto-atribuiri aleatorii, pentru a nu afecta diferite sensibilități derivate din identități auto-asumate⁵⁷. În logica firească a răspândirii gândirii ideologice, variantele intermediare, căsuțele libere pentru completarea oricărei presupuse identități (de la „intersex” la „otherkin” și alte zeci de situații imaginate) au împânzit formularele școla-

re, medicale, bancare, de transport și de cazare, pe măsură ce identificarea sexului pe actele de identitate și pașapoarte au dispărut.

Deși modernitatea „lichidă” presupunea eliberarea de povara identitară a corpului, propriile dificultăți de ancorare identitară, încurajate de propaganda omniprezentă, s-au transferat ca povară asupra celorlalți, soțați să oglindească întocmai imaginea pe care ne-am creat-o singuri. Pentru că imaginea auto-creată este personală, imaginată în propria minți, pretenția totalitară ca toți să i se supună nu poate produce decât nefericire. Iar asta se vede foarte bine în „războiul toaletelor” (*bathroom wars*) din clădirile publice care face ravagii în Statele Unite, unde părinții de adolescente (și adolescentele, desigur) sunt terorizate de ideea că orice bărbat auto-declarat femeie are dreptul de a le folosi toaletele (la fel cum le poate folosi vestiarele). Soluția toaletelor „transgen”, propuse pentru construire în liceele și universitățile din statul California sau toaleta „gender neutral” inaugurată la Casa Albă în 2015 de către președintele Obama nu rezolvau problema pe fond⁵⁸, ci agrava conflictul dintre drepturile femeilor (de a avea intimitate) și susținerea noilor identități. Odată create, noile identități nu puteau fi oprite de la libera exprimare, considerau Departamentele de Justiție și de Educație din administrația Obama, chiar și din „dorința de a evita disconfortul unora”, pentru că ar fi „o politică ce discriminează și dezavantajează un grup specific de

elevi”⁵⁹. În dezacord cu administrația centrală, parlamentele statelor Carolina de Nord, Texas, Mississippi și Tennessee au ales protejarea drepturilor femeilor, iar multe femei (inclusiv sau mai ales lesbienele) au salutat această politică, în opoziție cu „transgender mania” care se răspândește în școlile și universitățile americane⁶⁰. Acest conflict arată consecințele practice ale eliberării de corporalitate, dar și limitele capacității administrative de a răspunde adecvat cererilor tuturor (de ordinul zecilor sau sutelor) de identități sexuale create, ce au egală îndreptățire la tratament egal. Nimic surprinzător, deci, ca elevii auto-identificați drept *therians* (pisici, vulpi, alte animale cu păr, care se auto-intitulează „fursona”, dar și alte identități „captive” în corpuri omeneste, precum nori, stele sau nebuloase galactice) să înceapă să apară în școlile americane⁶¹.

Concluzii

Ambițiile behaviorismului american, anume subjugarea naturii prin puterea covârșitoare a culturii, par să-și arate tot mai pregnant roadele. Pornit ca un program pozitivist, raționalist, bazat pe analiza empirică a realității naturale, behaviorismul a reușit, de-a lungul timpului, să ne facă înțelese multe dintre mecanismele comportamentului animal și uman, deopotrivă. Axat pe latura socială, el a influențat puternic psihologia socială experimentală, cu succese remarcabile, de altfel. Ceea ce nu înseamnă că el nu și-a depășit limite-

le, instrumentalizând multe dintre descoperirile sale în vederea unor ambiții de putere. Un astfel de caz este și cel analizat aici, anume puterea behaviorismului în învățare/re-învățare într-un domeniu în care natura este nu doar observată, ci tratată ca un adversar ce trebuie pe deplin învins. Acest obstacol natural este corpul nostru biologic, ce poate fi acum transformat, modelat și, în final, negat.

Ducându-și consecințele la extrem, ideologia *woke*, luând în folosință behaviorismul, enunță azi din vârful birocrăției de stat cea mai cuprinzătoare, că biologia nu este o știință de încredere. Ea ne spune că biologia este părtinitoare și încă dominată de prejudecățile părinților săi fondatori, bărbații albi, heterosexuali, misogini și patriarhali. Ca atare, „eliberarea de prejudecăți” nu va fi posibilă decât prin mecanisme de propagandă și constrângere birocratică dură, necesare redefinirii realității sociale (și biologice, inevitabil). Asta pentru că biologia este limita ce trebuie azi depășită pentru ca fiecare să fie liber să-și aleagă orice identitate își dorește, așa cum proclamă birocrăția europeană. Totuși, ca să pună în practică acest program de „eliberare”, birocrăția trebuie să constrângă privitorul, martorul, alteritatea, să se conformeze programului mental al „eliberării”, prin care oricine poate fi orice, un bărbat o femeie, un copil un animal cu blană, un student un nor prizonier într-un corp omenesc.

Pentru ca identitatea proclamată să capete consistență, toți trebuie for-

țați să joace jocul închipuirilor personale ale *trans*, *queer*, *agender*, *fursona*, *otherkin* și așa mai departe, în ritmul și măsura diferențierii imaginative nelimitate. De aceea, birocrăția deja ultra-potentă trebuie să primească puteri sporite pentru a inhiba, a supraveghea, a reduce la tăcere, a amenda, a sancționa, a izola social și a re-educa toate categoriile „ostile”, ce se fac vinovate de „discriminare”, „discurs de ură”, „instigare la acțiuni bazate pe ură” față de cei care-și caută neîncetat identitatea prin oglindire în celălalt. Odată creat, dușmanul social va îngroșa rândurile categoriilor ostile anterioare, musulmanii „radicalizați”, „terorismul islamist”,

„idiotii utili”, „negaționiștii” tuturor „adevărurilor științifice” enunțate de „comisiile de specialiști” și răspândite de imensul aparat de propagandă guvernamentală, universități și mass-media subordonate. În starea permanentă de victimizare, nu există salvator mai bun decât covârșitoarea putere de stat, gata oricând să „confere drepturi” abstracte prin restrângerea severă a tuturor libertăților în fapt. De aceea limbajul este instrumentul esențial al întregii birocrății totalitare, cea care este acum gata să enunțe cu emfază orwelliană, folosind Nou-Vorbirea, că „războiul este pace” „libertatea este sclavie”, „ignoranța este putere”⁶².

Note

¹ Alfred Grosser, *Les Occidentaux. Les pays d'Europe et les Etats-Unis depuis la guerre*, Paris, Fayard, 1978.

² Annie Lacroix-Riz, *Originile subjugării europene (1900-1960)*, Editura Alexandria, Suceava, 2026. Vezi și Annie Lacroix-Riz, *Les origines du plan Marshall. Le mythe de „l'aide” américaine*, Armand Colin, Paris, 2023.

³ Ritmul amețitor al transferului de proprietate, dar și transformarea tuturor lucrurilor, serviciilor și relațiilor în bunuri vandabile pe piață (fenomen cunoscut drept „comodificare”), nu puteau să le scape artiștilor sensibili și conștienți de procesul de destrucționare a vechii Europe, ce semăna cu vânzarea la bucată. Pentru cazul britanic vezi, de exemplu, *Genesis*, în special albumul lor din 1973, *Selling England by the Pound* și *Pink Floyd*, albumul din 1975, *Wish You Were Here*.

⁴ David Harvey, *Enigma capitalului. Crizele capitalismului*, trad. rom. Alexandru Vasile Sava, Alexandria Publishing House, Suceava, 2023.

⁵ Este vorba aici în special de Adorno, Marcuse, Horkheimer, Fromm și Kirschheimer.

⁶ Jean-François Braunstein, *Religia woke. Cum a căzut pradă Occidentul unei mișcări iraționale*, trad. rom. Emanuela Jalbă Șoimaru, Editura Humanitas, București, 2024.

⁷ Czesław Miłosz, *Gândirea captivă*, trad. rom. Constantin Geambașu, Editura Humanitas, București, 2017.

⁸ Alecsader Wat, Czesław Miłosz, *Secolul meu. Confesiunile unui intelectual european*, trad. rom. Constantin Geambașu, Editura Humanitas, București, 2014.

⁹ Pentru o abordare profund convinsă de puterea enormă a noilor norme intelectuale adoptate din America de Uniunea Europeană, vezi Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna. Genul, animalul, moartea*,

- trad. rom. Mirela Mircea, Editura Humanitas, București, 2026.
- ¹⁰ *Ibidem*, p. 56.
- ¹¹ *Ibidem*, p. 57.
- ¹² *Ibidem*, p. 54.
- ¹³ *Ibidem*, p. 55.
- ¹⁴ *Ibidem*.
- ¹⁵ *Ibidem*, p. 75.
- ¹⁶ Pentru o imagine asupra gnosticilor occidentali, vezi Ioan Petru Culianu, *Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și mituri*, trad. rom. Tereza Culianu-Petrescu, Editura Polirom, Iași, 2013.
- ¹⁷ Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna, op.cit.*, p. 75.
- ¹⁸ *Ibidem*, p. 84.
- ¹⁹ *Ibidem*.
- ²⁰ *Ibidem*, p. 85.
- ²¹ *Ibidem*, p. 86.
- ²² *Ibidem*, p. 87.
- ²³ *Ibidem*.
- ²⁴ *Ibidem*.
- ²⁵ *Ibidem*.
- ²⁶ *Ibidem*, p. 88.
- ²⁷ *Ibidem*, p. 89.
- ²⁸ Bianca Bălu, „Statele membre UE trebuie să recunoască mariajul între persoane de același sex. Efecte administrative pentru România”, *Digi24.ro*, 28.11.2025, <https://www.digi24.ro/digieconomic/consumer/staatele-membre-ue-trebuie-sa-recunoasca-mariajul-intre-persoane-de-acelasi-sex-efecte-administrative-pentru-romania-761-15>, (accesat 14.08.2026).
- ²⁹ Parlamentul European, „Căsătoriile și parteneriatele între persoane de același sex ar trebui recunoscute în întreaga UE”, 14.09.2021, <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20210910IPR11913/casatoriile-intre-persoane-de-acelasi-sex-ar-trebuie-recunoscute-in-intreaga-ue>, (accesat 14.08.2026).
- ³⁰ Council of Europe, Parliamentary Assembly, Resolution 2048/2015 on „Discrimination against transgender people in Europe”, adoptat pe 22.04.2015, <https://assembly.coe.int/nw/xml/xref/xref-xml2html-en.asp?fileid=21736> (accesat 14.08.2026).
- ³¹ Comisia Europeană, „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor. O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025” (COM(2020)698), 11.12.2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0698>, (accesat 17.08.2026).
- ³² Jean-François Braunstein, *Religia woke*, p. 20.
- ³³ Rezoluția Parlamentului European din 11 martie 2021 referitoare la declararea UE ca zonă de libertate a persoanelor LGBTIQ, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0089_RO.html, (accesat 18.08.2026).
- ³⁴ Comisia Europeană, „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor. O Uniune a egalității”, COM(2020)698.
- ³⁵ Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna, op.cit.*, p. 93.
- ³⁶ *Ibidem*, p. 94.
- ³⁷ *Ibidem*, p. 95.
- ³⁸ *Ibidem*.
- ³⁹ *Ibidem*.
- ⁴⁰ *Ibidem*, p. 96.
- ⁴¹ Numărul din decembrie 2016 din Statele Unite ale Americii.
- ⁴² Ediția franceză a *National Geographic* are numărul 1, volumul 231, cea din ianuarie 2017.
- ⁴³ Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna, op.cit.*, p. 96.
- ⁴⁴ *Ibidem*, p. 96.
- ⁴⁵ *Ibidem*, p. 97.
- ⁴⁶ *Ibidem*.

- ⁴⁷ Gill Clark, „France football set to end rainbow-shirt LGBTQ+ campaign after three years”, *goal.com*, 16.10.2023, <https://www.goal.com/en/news/france-football-end-rainbow-shirt-lgbtq-campaign-after-three-years/blt7e-44f8d403dbdd93>, (accesat 20.08.2026).
- ⁴⁸ John Bennett, „Idrissa Gueye refuses to wear PSG shirt featuring rainbow symbol”, *BBC*, 18.05.2022, <https://www.bbc.com/sport/football/61492696>, (accesat 20.08.2026).
- ⁴⁹ Dilara Hamit, „Last Supper parody at Paris Olympics sparks condemnation by Catholics”, *Anadolu Agency*, 27.07.2024, <https://www.aa.com.tr/en/politics/last-supper-parody-at-paris-olympics-sparks-condemnation-by-catholics/3286828>, (accesat 20.08.2026).
- ⁵⁰ Conférence des évêques de France, „Réaction de la Conférence des évêques de France et Holy Games au sujet de la cérémonie d'ouverture des Jeux olympiques de Paris 2024”, *Eglise catholique en France*, 27.07.2024, <https://eglise.catholique.fr/espace-presse/communiqués-de-presse/554020-reaction-de-la-conference-des-evêques-de-france-et-holy-games-au-sujet-de-la-ceremonie-douverture-des-jeux-olympiques-de-paris-2024/>, (accesat 20.08.2026). Adunarea episcopilor deplânge batjocorirea credinței creștine și partizanatul ideologic al actorilor implicați, îndemnând la unitate și fraternitate umană în spiritul olimpismului.
- ⁵¹ Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna*, op.cit, p. 108.
- ⁵² *Ibidem*.
- ⁵³ *Ibidem*, p. 109.
- ⁵⁴ *Ibidem*.
- ⁵⁵ *Ibidem*, p. 107.
- ⁵⁶ Victor Nava, „Secretary of State urges staffers to avoid „problematic” terms like „manpower” and „mother/father”, *New York Post*, 19.02.2024, <https://nypost.com/2024/02/19/us-news/secretary-of-state-antony-blinken-urges-staffers-to-avoid-using-problematic-terms-like-manpower-and-mother-father-report/>, (accesat 29.02.2024).
- ⁵⁷ Sorina Ivașc, „Parlamentul European: Cuvintele „mama” și „tata” ar trebui evitate în documentele oficiale la nivel european”, *stirileprotv.ro*, 18.03.2021, <https://stirileprotv.ro/stiri/social/parlamentul-european-cuvintele-mama-si-tata-ar-trebuie-evitate-in-documentele-oficiale-la-nivel-european.html>, (accesat 29.02.2024).
- ⁵⁸ Jean-François Braunstein, *Filozofia a luat-o razna*, op.cit, p. 100.
- ⁵⁹ *Ibidem*, p. 101.
- ⁶⁰ *Ibidem*, p. 102.
- ⁶¹ Scott McLallen, „Some students are really identifying as „therians”, records requests reveal”, *Heartlander News*, 15.04.2024, <https://heartlandernews.com/some-students-are-really-identifying-as-therians-records-requests-reveal/>, (accesat 20.08.2026).
- ⁶² George Orwell, *O mie nouă sute optzeci și patru*, traducere de Dana Crăciun, Editura Polirom, Iași, 2019.

Bibliografie

Documente

COMISIA EUROPEANĂ, „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic

și Social și Comitetul Regiunilor. O Uniune a egalității”, COM(2020)698. COUNCIL OF EUROPE (PARLIAMENTARY ASSEMBLY), Resolution 2048/2015 on „Discrimination against transgender people in Europe”,

adoptată pe 22.04.2015.

Lucrări cu caracter general și special

BRAUNSTEIN, Jean-François, *Filozofia a luat-o razna. Genul, animalul, moartea*, Editura Humanitas, București, 2026.

BRAUNSTEIN, Jean-François, *Religia woke. Cum a căzut pradă Occidentul unei mișcări iraționale*, Editura Humanitas, București, 2024.

CULIANU, Ioan Petru, *Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și mituri*, Editura Polirom, Iași, 2013.

GROSSER, Alfred, *Les Occidentaux. Les pays d'Europe et les Etats-Unis depuis la guerre*, Fayard, Paris, 1978.

HARVEY, David, *Enigma capitalului. Crizele capitalismului*, Editura Alexandria, Suceava, 2023.

LACROIX-RIZ, Annie, *Les origines du plan Marshall. Le mythe de „l'aide” americaine*, Armand Colin, Paris, 2023.

LACROIX-RIZ, Annie, *Originile subjugării europene (1900-1960)*, Editura Alexandria, Suceava, 2026.

MILOSZ, Czeslaw, *Gândirea captivă*, Editura Humanitas, București, 2017.

ORWELL, George, *O mie nouă sute optzeci și patru*, Editura Polirom, Iași, 2019.

WAT, Alecsader și Czeslaw MILOSZ, *Secolul meu. Confesiunile unui intelectual european*, Editura Humanitas, București, 2014.

Articole și studii

BÂLU, Bianca, „Statele membre UE trebuie să recunoască mariajul între persoane de același sex. Efecte administrative pentru România”, *Digi24.ro*, 28.11.2025.

BENNETT, John, „Idrissa Gueye refuses to wear PSG shirt featuring rainbow symbol”, *BBC*, 18.05.2022.

CLARK, Gill, „France football set to end rainbow-shirt LGBTQ+ campaign after three years”, *goal.com*, 16.10. 2023.

COMISIA EUROPEANĂ, „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor. O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025” (COM(2020)698), 11.12.2020.

CONFÉRENCE DES ÉVÊQUES DE FRANCE, „Réaction de la Conférence des évêques de France et Holy Games au sujet de la cérémonie d'ouverture des Jeux olympiques de Paris 2024”, *Eglise catholique en France*, 27.07. 2024.

HAMIT, Dilara, „Last Supper parody at Paris Olympics sparks condemnation by Catholics”, *Anadolu Agency*, 27.07.2024.

IVAȘC, Sorina, „Parlamentul European: Cuvintele „mama” și „tata” ar trebui evitate în documentele oficiale la nivel european”, *stirileprotv.ro*, 18.03.2021.

McCLALLEN, Scott, „Some students are really identifying as „therians”, records requests reveal”, *Heartlander News*, 15.04.2024.

NATIONAL GEOGRAFIC (ediția franceză), numărul 1, volumul 231, ianuarie 2017.

NAVA, Victor, „Secretary of State urges staffers to avoid „problematic” terms like „manpower” and „mother/father”, *New York Post*, 19.02.2024.

PARLAMENTUL EUROPEAN, „Cășătorii și parteneriatele între persoane de același sex ar trebui recunoscute în întreaga UE”, 14.09.2021.

IDEM, „Rezoluția din 11 martie 2021 referitoare la declararea UE ca zonă de libertate a persoanelor LGBTIQ”.

